

Azərbaycançılıq ailədən başlayır

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Azərbaycançılıq ideyasının təbliği

Layihə

Azərbaycançılıq ideyası Azərbaycan xalqının milli kimliyini, dövlətçilik düşüncəsini, tarixi yaddaşını və mədəni dəyərlərini qoruyan ən mühüm ideoloji sütunlardan biridir. Bu ideya yalnız rəsmi konsepsiya və ya siyasi anlayış kimi yox, cəmiyyətin daxilində yaşayan, insanların gündəlik həyatında hiss olunan bir düşüncə sistemi kimi mövcud olmalıdır. Azərbaycançılıqın yaşaması və gələcək nəsillərə ötürülməsi üçün dövlət siyasəti, təhsil müəssisələri, media və ictimai təşkilatlar mühüm rol oynasa da, bu ideyanın təməli dəyi və əsas dayağı məhz ailedir. Çünki insanın xarakteri, dünyagörüşü və milli kimliyi ilk olaraq ailədə formalaşır.

Mütəxəssislər qeyd edirlər ki, milli ideologiyamız davamlı olması üçün o, insanın həyatı tarixinə çevrilməlidir. Azərbaycançılıq ideyası yalnız tədrisatda səslənən şüar formasında qalmaqda kifayətlir. Bu ideya ailədə yaşadıqları daha güclü təsir göstərir. Uşaq ilk dəfə ailədə böyüyür, vətən anlayışını, milli dəyərlərə münasibəti, aila birliyinin nə olduğunu görür. Ailədə qurulan münasibətlər modelı uşağın gələcəkdə cəmiyyətə necə yanaşacağını müəyyənləşdirir. Buna görə də aila təbii olaraq yalnız şəxsi inkişaf deyil, eyni zamanda, milli düşüncənin formalaşması deməkdir.

Məhz buna görə də Azərbaycançılıqın yaşadılmasında aila təbii olaraq əsas amil hesab olunur. Uşaq ilk dəfə həyatın qaydalarını ailədə öyrənir. O, hörmət, qayğıkeşliyi, məsuliyyəti, Vətən anlayışını, cəmiyyətə münasibətini evdə görür. Valideynlərin davranışları, davranış tərzli, ailədə qurulan münasibətlər uşağın gələcək şəxsiyyəti formalaşdırır. Bu mənada aila sadəcə bir sosial birliki deyil, eyni zamanda milli ideologiyamızın ötürüldüyü ilk məktəbdir. Azərbaycan cəmiyyətində tarixən aile anlayışı çox güclü olub. Cəmiyyətin münasibətləri, böyüklərə hörmət, aila birliyi, bir-birinə dayaqlı olmaq kimi prinsiplər xalqımızın mədəniyyəti sayılıb. Ən çətin dövrlərdə belə xalqın milli kimliyini qoruyub saxlayan əsas güvə aile dəyərləri olub. Tarixi proseslər göstərir ki, millət özünü ailədə yaşadır. Əgər ailədə milli ruh qorunursa, o, cəmiyyətə də yayılır. Əgər ailədə bu ruh zəiflərsə, cəmiyyətin ümumi ideoloji bütövlüyü də zəifləyir. Bu gün aile təbiiyyəsinin əhəmiyyəti daha da artır.

Müasir dövrdə uşaqların və gənclərin qarşılıqlı təsirlə əvvəlki illərlə müqayisədə daha geniş və daha mürəkkəbdir. İnternet, sosial şəbəkələr, müxtəlif mədəniyyətlərin təsiri, bəzi hallarda milli dəyərlərə zidd

olan davranış modellərinin populyarlaşdırılması gənc nəslin düşüncə tərzinə təsir edir.

Bu səbəbdən aile təbiiyyəsi yalnız ənənəvi üsullarla deyil, müasir çağırışlara uyğun şəkildə aparılmalıdır. Valideyn uşağın nə izlədiyini, hansı məlumatları qəbul etdiyini bilməli, onun düzgün istiqamətləndirilməlidir. Bu, bir növ, milli ideoloji təhlükəsizliyin aile daxilində təmin olunması deməkdir. Təbii ki, bu təsirlər arasında müsbət nümunələr də var, lakin bir çox hallarda yad ideoloji yanaşmalar, milli kimliyi zəiflədən meyillər də müşahidə olunur. Belə bir şəraitdə aile uşağın psixoloji və mədəni sferinə çevrilməlidir. Valideyn övladını yalnız böyütməli, həm də istiqamətləndirməli, ona kim olduğunu, hansı xalqın nümayəndəsi olduğunu, hansı dəyərlərə sahib çıxmalı olduğunu izah etməlidir.

Bundan başqa, ailədə milli adət-ənənələrin yaşadılması, onun gələcək nəsillərə ötürülməsi Azərbaycançılığın qorunmasıdır xüsusi rol oynayır. Məsələn, milli bayramların qeyd olunması, milli yeməklərin hazırlanması, toy və yas mədəniyyətinə hörmət, qonaqpərvərlik ənənəsi, aile dəyərlərinin qorunması uşağın milli ruhla böyüməsini təmin edir. Bu ənənələr sadəcə mərasim deyil, xalqın yaddaşdır. Uşaq bu mərasimlərdə iştirak etdikdə, özünü bu millətin bir parçası kimi hiss edir.

Azərbaycançılığın əsas elementlərindən biri də vətənpərvərlikdir. Vətənpərvərlik yalnız bayram günlərində və ya xüsusi hadisələr zamanı xatırlanan anlayış olmamalıdır. Bu, insanın həyat mövqeyi, dövlətə və xalqa münasibəti, milli maraqlara sadıqlığı deməkdir. Uşaqda bu düşüncənin formalaşması üçün ailənin rolu həlledicidir. Valideyn Vətən haqqında danışdıqda, tarixi hadisələrə münasibət, dövlətin uğurlarını necə

dəyərləndirməsi uşağın şüuruna təsir edir. Uşaq ailədə görür ki, valideynlər ölkənin problemlərinə bığanə deyil, dövlətin qazan-dığı nailiyyətlərə sevinir, şüurlarına hörmətə yanaşır, bayrağı və himnə dəyər verir. Bu mühtəb böyüyən uşaq da milli düşüncə ilə formalaşır.

Xüsusilə Qarabağ zəfərindən sonra Azərbaycançılıq ideyası cəmiyyətin düşüncəsində daha da güclənib. 44 günlük Vətən müharibəsi yalnız hərbi qələbə deyil, eyni zamanda milli ruhun və dövlətçilik şüurunun gücünü göstərən tarixi hadisə oldu. Bu qələbə cəmiyyətin birliyi, həmrəyliyi və milli ideologiyamızın gücünü sübut etdi. Bu ruhun yaşadılması isə yalnız dövlət təbələri ilə məhdudlaşmamalıdır. Bu ruh ailədə yaşamalıdır. Uşaq ailədə eşitməlidir ki, Qarabağ uğrunda hansı mübarizə aparılıb, bu qələbə hansı itkilərə hesabına alda olub, şəhidlərin canı hansı müddəddə məqsəd üçün fəda edilib. Bu tarixi faktlar uşağın milli şüurun formalaşdırır və onun gələcəkdə dövlətə bağlılığını gücləndirir.

Aila təbiiyyəsi Azərbaycançılığın yaşadılmasında milli birlik və sosial həmrəylik düşüncəsinin formalaşmasına da təsir edir. Azərbaycançılıq ideyası bütün vətəndaşların eyni dövlətin öhdəli olduğunu qəbul etməsi, bir-birinə dayaqlı olması, milli maraqlar ətrafında birləşməsi deməkdir. Bu düşüncə uşağa ailədə aşılanır. Valideyn övladına insana hörmətə yanaşmağı, kömək etməyi, paylaşmağı, birlikdə yaşamağın dəyərini öyrətdikdə, o, uşaq gələcəkdə cəmiyyətə daha faydalı fərd olub. Əgər uşaq yalnız fərdi maraqların ön planı qaldıqda, mədəni dəyərlərin ikinci plana düşdüyü mühtəb böyüyürsə, o zaman milli birlik düşüncəsi də zəifləyir.

Azərbaycançılığın yaşaması üçün ailədə

formalaşmalı olan digər mühüm keyfiyyət məsuliyyət hissidir. Dövlətçilik yalnız vətəni sevmək deyil, həm də dövlətin qanunlarına hörmət etmək, ictimai qaydalara əməl etmək, öz davranışını cəmiyyətə nümunə olmaqdır. Bu keyfiyyətlər ailədə təbiiyyə olunur. Uşaq görür ki, valideynlər işinə məsuliyyətlə yanaşır, insanlara düzgün münasibət qurur, başqasının haqqına girmir, vicdanlı davranır. Bu nümunə uşağın xarakterini formalaşdırır. Belə təbiiyyə alan gənc gələcəkdə həm ailəsinə, həm də dövlətinə daha faydalı olub.

Digər tərəfdən, aila təbiiyyəsinin zəifləməsi Azərbaycançılıq ideyasına ciddi təsir göstərmə bilər. Ailə daxili münasibətlərin pozulması, valideyn nəzakətinin azalması, uşaqların mədəni bəşirə böyüməsi, ailədə diqqət və qayğının çatışmaması gənclərin yanlış istiqamətə yönəlməsinə səbəb ola bilər. Bu gün bəzi hallarda uşaqların ailədən daha çox sosial şəbəkələrə bağlanması, oradakı təsirləri həyat norması kimi qəbul etməsi müşahidə olunur. Bu isə gələcəkdə milli kimliyin zəifləməsinə gətirib çıxara bilər. Sosial şəbəkələrdə yayılan hər bir trend, hər bir fikir milli düşüncəyə zərər verə bilər. Belə hallarda valideynlər daha diqqətli olmalı, övladlarını yanlış təndid etməli deyil, izah etməli, məarifləndirməli düzgün istiqamətləndirməlidir.

Azərbaycançılıq ideyasının yaşadılmasında ana və atanın rolı xüsusi yer tutur. Ana uşağın ilk təbiiyyəsidir, onun emosional dünyasını və düşüncə tərzini formalaşdırır. Ata isə ailədə məsuliyyəti, intizam, dövlətçilik və həyat prinsiplərinin daşıyıcısı kimi çıxış edir. Uşaq valideynin davranışını örnək götürür. Əgər valideynlər milli məsələlərə laqeyd deyilsə, tarixi hadisələri bilir və övladına izah edərsə, dövlətin inkişafını öz inkişafı kimi görürsə, bu yanaşma uşağın düşüncəsinə də köçür.

Nəticə etibarilə, Azərbaycançılıq ideyasının yaşadılması yalnız dövlət səviyyəsində görülən işlərlə məhdudlaşmamalıdır. Bu ideya ailənin içində yaşamalıdır. Aile milli dəyərlərin qorunması, vətənpərvərlik ruhunun formalaşdırılması, birlik və məsuliyyət düşüncəsinin inkişaf etdiyi əsas məkanlardır. Azərbaycançılıq ailədə nə qədər güclü yaşadırsa, gələcək nəsillər də bir o qədər sağlam milli şüurla böyüyəcəkdir. Bu isə dövlətin ideoloji sabitliyini və milli birliyini möhkəmləndirəcəkdir. Aila güclüdirsə, Azərbaycançılıq da güclüdür. Milli ideologiyamızın təməli hər zaman ailədən başlayır.

✍️ Sevinc

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyinin
maliyyə dəstəyi əsasında hazırlanıb.